

Handläggare
Anne Menes
Telefon: 08 508 10 320**Till**
Östermalms stadsdelsnämnd
2015-09-24

Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 110-1093/2015

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden lämnar svar på remissen i enlighet med tjänsteutlåtandet.
2. Omedelbar justering.

Teenie Bennerholt
t.f. stadsdelsdirektörJan Rönnberg
avdelningschef

Sammanfattning

För att förbättra etableringen i samhället bör bosättning av nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande samt deras anhöriga ske snabbare. Fördelningen mellan kommunerna bör också vara mer proportionerlig i förhållande till arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek och annat mottagande. Enligt lagförslag från regeringen bör alla kommuner vara med och ta ansvar för mottagandet för att uppnå detta. Den föreslagna lagändringen om omfördelning innebär en inskränkning av den kommunala självstyrelsen men ansvarsfördelningen mellan stat och kommun lämnas oförändrade. Förvaltningen ställer sig positiv till lagförslaget men anser inte att bostadsmarknadens förutsättningar är tillräckligt belysta utifrån de givna omständigheter som råder i storstadsregionerna. Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Bakgrund

Mottagande av nyanlända flyktingar som inte bosätter sig på egen hand regleras idag genom frivilliga överenskommelser. Dessa överenskommelser kan ses som avsiktsförklaringar som kommunerna inte är förpliktigade att teckna eller följa. Det nuvarande systemet kan enligt promemorian inte säkerställa att alla kommuner tecknar överenskommelse om mottagande av nyanlända flyktingar eller att överenskommelsen leder till ett mottagande som motsvarar överenskommelsen. Därmed saknas möjlighet att säkerställa att det frivilliga mottagandet blir tillräckligt.

Målgruppen för lagen är nyanlända som fyllt 20 men inte 65 år och som har beviljats uppehållstillstånd som flyktingar eller andra skyddsbehövande, på grund av synnerligen ömmande omständigheter, på grund av hinder mot verkställighet i vissa fall eller på grund av Sveriges internationella åtaganden.

Ärendet

För att förbättra etableringen i samhället bör bosättning av nyanlända flyktingar och andra skyddsbehövande samt deras anhöriga ske snabbare och fördelningen mellan kommunerna bör vara mer proportionerlig i förhållande till arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek och annat mottagande. Alla kommuner bör vara med och ta ansvar för mottagandet för att uppnå detta. Enligt promemorian är dagens överenskommelse mellan kommuner och länsstyrelsen inte tillräckliga för att möta det ökade behovet av mottagande som följer av att allt fler flyktingar och andra skyddsbehövande blir beviljade uppehållstillstånd i Sverige. Till följd av detta blir allt fler kvar på anläggningsboenden under långa tidsperioder vilket innebär att nyanländas etablering i samhället försenas. Regeringen föreslår därför att en ny lag om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning ska införas.

Den nuvarande bosättningsförordningen (2010:408) gör gällande att Arbetsförmedlingen och Migrationsverket får anvisa vissa nyanlända invandrare plats för bosättning i en kommun. Anvisningarna sker endast till kommuner som har träffat en överenskommelse om mottagande och som godtar anvisningen i de enskilda fallen. Många kommuner avböjer anvisningarna med hänvisning till att det inte finns tillräckligt med bostäder i kommunen.

Regeringen aviserade i budgetpropositionen för 2015, (prop. 2014/15:1) en översyn som ska leda till förslag som ger ett

långsiktigt, hållbart och flexibelt system för mottagande av asylsökande och nyanlända flyktingar. Det ökade behovet av mottagande som beräknas uppstå de kommande åren gör dock gällande att förändringar krävs innan den aviserade utredningen har genomförts då behovet av anvisningsbara platser är större än tillgången.

Den föreslagna lagändringen om omfördelning innebär en inskränkning av den kommunala självstyrelsen men ansvarsfördelningen mellan stat och kommun lämnas oförändrade. Enligt lagförslaget anses inskränkningen vara godtagbar då den inte går utöver vad som anses vara nödvändigt med hänsyn till de ändamål som föranlett förslaget.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 juli 2016.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid socialtjänstavdelningen i samarbete med förvaltningens övriga avdelningar.

Remissbehandling

Remissen inkom till stadsdelen 6 juli från kommunstyrelsen med svarstid 25 september. Övriga remissinstanser inom staden är Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd, facknämnderna arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden samt stadsledningskontoret, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa fastigheter i Stockholm AB och SHIS bostäder.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig i stort positiv till att fördelningen av nyanlända mer rättvist sker mellan kommunerna. Förvaltningen vill dock lyfta bostadsituationen i stadsdelen och i Stockholm. Enligt förslaget ska fördelningen ske exempelvis efter arbetsmarknadsförutsättningar och befolkningsstorlek. Det saknas emellertid beskrivning av bostadsmarknadens förutsättningar för att fördelningen ska fungera tillfredställande. I promemorian hänvisas det kort till att kommunerna i sin planering ska beakta ansvaret för bostadsförsörjning. I storstadsregionerna, och då framförallt i Stockholm, är det redan i dag många som har svårt att hitta ett boende. Unga bor kvar hemma hos föräldrarna, arbetstagare har fått jobb men inte hittar bostad samt studenter som inte har boende till terminsstart. Bostadsköerna är långa och priserna på bostadsrätter och hyreskostnaderna är höga. För att olika grupper av bostadssökande inte ska riskera att ställas mot varandra är det angeläget att staden centralt lyfter frågan.

Förvaltningen föreslår att tjänsteutlåtandet utgör svar på remissen.

Bilagor

Bilaga 1: Sammanfattning av regeringens promemoria

Bilaga 2: länk till promemorian:

http://www.regeringen.se/contentassets/746edfe0296b44c2a732ff6f8982052e/ds-2015_33-ett-gemensamt-ansvar-for-mottagande-av-nyanlanda.pdf